

Učiteljski.

TOVARŠ.

Izhaja

1. in 15. dne vsakega
meseca na celi polji.

List za šolo in dom.

Velja

za vse leto 2 gl. 50 kr.,
za pol leta 1 gl. 30 kr.

List 7.

V Ljubljani 1. aprila 1871.

Tečaj XI.

Šolsko obiskovanje z ozirom na nove šolske postave.

Na redno in pridno šolsko obiskovanje se opira ves napredek v šoli. Skoraj slehern učitelj — da ne rečem prav vsak — mi je tožil: Otroci bi gotovo bolje napredovali, ako bi le toliko iz šole ne izostajali. Ker ta malomarnost in nerednost, zadolžena ali opravičena, naj več škoduje, da ne more šola prinašati ljudstvu zaželenih koristi, pogledjmo na nove šolske postave, kako te skerbé, da se ti zadržki odpravijo.

V §. 4. novega učnega in šolskega reda so naštetih vzroki, ki zlasti šolske zamude opravičujejo. Ti so: 1) bolezen učenceva; 2) bolezen staršev ali sploh svojih, ako ti postrežbe otrok zares potrebujejo; 3) slabo vreme, ki je nevarno za otroško zdravje; 4) zelo slaba (neuhojena) pota. Med temi vzroki sta naj večkrat poslednja dva. Slabo vreme — burja (po Krasu), dež, sneg, mraz, povodnji, veliki zameti, hudourniki i. t. d., zlasti po zimi, zadržuje, da ne morejo otroci iz oddaljenih vasi in hiš v šolo hoditi. Iz med vseh šolskih zamud na deželi je navadno $\frac{1}{5}$ takih, ki nastajajo iz slabega vremena. Na slaba pota in daljavo do šole jih odpade $\frac{1}{6}$. (Tako sem izračunal iz nabranih sporočil o vzrokih slabega šolskega obiskovanja.) Razun teh štirih vzrokov, katerih postava omenja, pripeté se pri nas in tudi drugod še drugi, ki so še večji zadržek, da otroci redno ne hodijo v šolo in katerih novi učni red kratko malo omenja. Skoraj v slehernem, gotovo pa v mnogih krajih, bode velika daljava do šole branila, da nekterih otrok ne bode nikdar v šolo, nekteri bodo hodili pa prav poredkoma in neredno. Otrok, ki ima do šole $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ ure, ali 1, 1 $\frac{1}{2}$ uro in še več hodá, res ne more ne slehern dan in ne redno o pravem času v šolo dohajati. Kako je tedaj ravnati s temi šolskimi zamudami?

Zopet drugod in sicer v naj večih krajih bode tudi zanaprej paša in pastirstvo glavna ovira rednemu šolskemu obiskovanju; kajti $\frac{1}{4}$ šolskih zamud vzrokuje ravno paša in pastirstvo. Kako je ravnati v tem primerljjeji? Prav pogostoma je revščina in siromaštvo krivo, da otrok zavljo pomanjkanja obleke ne more v šolo hoditi. §. 5. učnega reda sicer pravi, da naj krajno šolsko svetovalstvo pazi, da otrokom hipoma napravijo obleko tisti (starši, oskerbniki, varuhi), ki so po postavi dolžni zanj skrbeti; ali v djanji se bode tudi ta določba le težko izverševala.

Daljava potov, paša, revščina, ki (poslednja) je vzrok $\frac{1}{6}$ šolskih zamud, so in ostanejo še dalje poglavitni zadržki dobremu šolskemu obiskovanju. Akoravno so tudi dosedanje šolske oblastnije — toda tudi premalo — na njih odpravo delale,*in akoravno se bodo sčasoma vsaj zmanjšali; vendar se popolnoma ne bodo mogli odpraviti. Kako naj pa okrajna in krajna šolska svetovalstva ravnajo gledé opravičevanja takih šolskih zamud, ki se pogostoma nahajajo in katerih nam postava ne pojasnuje?

Ta pravi: strogo in ostro; drugi: prizanesljivo; a jaz bi rekel: pravično in okoliščinam primerno. V nekterih krajih in o posebnih časih res starši potrebujejo pri domu svojega otroka. Živina mora imeti svojega pastirja, malo dete tudi svojega varha; tujega posla ne morejo ne dobiti, ne plačati; prisiljeni so tedaj, da svojega otroka ne radi v to porabijo.

V takih in enakih primerljjejih naj nove šolske gosposke s starši prizanesljivo in milostljivo ravnajo. Nasproti pa naj postava veljá, ako je zanikernost, svojeglavnost staršev in sovraštvo do šole krivo nerednega šolskega obiskovanja. Po nabranih skušnjah izvira $\frac{1}{5}$ šolskih zamud iz malomarnosti staršev. *)

Veliko šolskih zamud vzrokuje tudi revščina na Kranjskem, kjer je tako rekoč domá; kajti slehern učitelj mi piše, da siromaštvo tare ljudstvo, da ne more za šolske namene, za duševno omiko ničesar storiti. Tudi v tem slučaju naj se preveč ne pritiska staršev, katerih že tako tepe nadloga in nesrečá.

Vendar pa s temi besedami nočem reči, da naj se otroci ne priganjajo v šolo; nikakor ne! Ravno nasprotno je moja in mojih tovaršev priserčna želja!

L

*) Skupno so tedaj vzroki šolskih zamud na Kranjskem v tem razmerji: $\frac{1}{4}$ paša, $\frac{1}{5}$ slabo vreme, $\frac{1}{5}$ zanikernost staršev, $\frac{1}{6}$ revščina, $\frac{1}{6}$ daljava potov; bolezen otroška ali staršev in druge malenkostne ovire so tedaj le zeló poredkoma na poti pridnemu šolskemu obiskovanju.